អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាស្តីពីសំណុំរឿង០០៤/២

វិធានផ្ទៃក្នុងសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាចែងថា ខណៈដែលដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានដាក់ជាការសម្ងាត់ក៏ដោយ ក៏សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចបញ្ចេញនូវសេចក្តីសង្ខេបអំពីគោលបំណងនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនជូនសាធារណជនបានដែរ។ ដើម្បីសាធារណៈបានជ្រាប សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមផ្តល់ជូននូវសេចក្តីសង្ខេបព័ត៌មានដូចខាងក្រោម ដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ខ្លួន ទាក់ទងនឹងកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង អោ អាន។ អ្នកអានគួរយល់ថា សេចក្តីសង្ខេបខាងក្រោមនេះ មិនរាប់បញ្ចូលទស្សនៈរបស់មេធាវីការពារក្តី និងទោះក្នុងមធ្យោបាយណាក៏ដោយក៏មិនមែនមានចេតនាឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទស្សនៈរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត(“សចស”) ដែលនឹងធ្វើការកំណត់លើបញ្ហាទាំងអស់នេះដោយផ្ទាល់ទេ។

ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរត្រូវបានចេញដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា ដោយមានការយល់ឃើញដូចគ្នាជាមួយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត(“សចស”)ដែរថាកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់ និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើឲ្យ សចស ធ្វើការចោទប្រកាន់ជនត្រូវចោទដើម្បីបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬលើកលែងការចោទប្រកាន់ ក្នុងសំណុំរឿងនេះ។

នៅថ្ងៃទី១៨ និងថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ និងអន្តរជាតិ បានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររៀងៗខ្លួន សម្រាប់សំណុំរឿង០០៤/២ ដែលជាការស៊ើបសួរនៅក្នុងរឿងក្តី អោ អាន។ មេធាវីការពារក្តី អោ អាន អាចនឹងមានឱកាសឆ្លើយតបទៅនឹងដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរនេះជាមួយនឹងទស្សនៈរបស់ខ្លួនអំពីភ័ស្តុតាងទាំងឡាយ។ បន្ទាប់មកវាអាស្រ័យលើសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលនឹងសម្រេចថាតើ អោ អាន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការបុគ្គលរបស់ អ.វ.ត.ក ឬយ៉ាងណា និងថាតើការស៊ើបសួរនេះបានបង្ហាញឲ្យឃើញអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់គាត់ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនានាដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ដល់បទដ្ឋានដែលតម្រូវដើម្បីចោទប្រកាន់គាត់ និងបញ្ជូនខ្លួនគាត់ទៅជំនុំជម្រះឬយ៉ាងណា។ ដូចគ្នាទៅនឹងជនត្រូវចោទ និងជន

ជាប់ចោទទាំងអស់នៅ អ.វ.ត.ក អោ អាន នៅតែសន្មត់ទុកជាមុនថាមិនទាន់មានទោសនៅឡើយ លើកលែងតែនៅពេលដែលពិរុទ្ធភាព ត្រូវបានបង្ហាញនៅពេលសវនាការ និងតាមរយៈបណ្តឹងសាទុក្ខតែប៉ុណ្ណោះ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរដាច់ដោយឡែកពីគ្នានៅក្នុងសំណុំរឿងប្រឆាំងនឹង អោ អាន នេះ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈផ្សេងៗគ្នារបស់ខ្លួនលើសំណុំរឿងនេះ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ

សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិយល់ឃើញថា យោងតាមលទ្ធផលតាំងពីដំបូងនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម និងរហូតមកដល់ការបិទកិច្ចស៊ើបសួររបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានពិនិត្យ និងមានជំហរយ៉ាងច្បាស់ថា មានតែជនជាប់ចោទដែលមានស្រាប់នៅ អ.វ.ត.ក ប៉ុណ្ណោះដែលជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ និងជាអ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ដូច្នេះគួរតែផ្តល់អាទិភាពទៅលើការវិនិច្ឆ័យទោសជនជាប់ចោទទាំងនេះ ដើម្បីបំពេញឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ចំពោះអាណត្តិរបស់តុលាការនេះ ដោយហេតុថា ច្បាប់ អ.វ.ត.ក និងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ បានគិតទុកជាមុនអំពីការវិនិច្ឆ័យទោសចំពោះតែបុគ្គលមួយចំនួនតូចតែប៉ុណ្ណោះ។ ជាពិសេស នៅក្នុងច្បាប់ អ.វ.ត.ក និងកិច្ចព្រមព្រៀងដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបានទទួលស្គាល់ការព្រួយបារម្ភពេញច្បាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ការបង្រួបបង្រួមជាតិ ស្ថេរភាព សន្តិភាព និងសន្តិសុខនោះ បានតម្រូវឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា ជ្រើសរើសយកបុគ្គលតែពីរប្រភេទប៉ុណ្ណោះមកធ្វើការវិនិច្ឆ័យសេចក្តីគឺ មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និង ជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩។ ហេតុដូច្នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ ប្រកាន់ជំហរថា យោងតាមច្បាប់ អ.វ.ត.ក និងកិច្ចព្រមព្រៀង គឺ អោ អាន ដែលមានឈ្មោះស្ថិតនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០៤/២ មិនស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការបុគ្គល របស់ អ.វ.ត.ក ដែលត្រូវយកមកធ្វើការកាត់សេចក្តីឡើយ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ - យុត្តាធិការបុគ្គល

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិយល់ឃើញថា អោ អាន គឺស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់តុលាការ ដោយហេតុថា មានភស្តុតាងបញ្ជាក់តាមរយៈកិច្ចស៊ើបសួរដោយបានកំណត់រូបគាត់ថា គាត់គឺជា “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់”ផង និងទាំង

ជាជនម្នាក់ក្នុងចំណោមជនទាំងឡាយដែល“ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត”ផង ដែលស្ថិតក្នុងខ្លឹមសារនៃច្បាប់ អវតក ដែលបង្ហាញថាយុត្តាធិការបុគ្គលរបស់តុលាការមានក្នុងសំណុំរឿងនេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិក៏ផ្តល់នូវការវិភាគរបស់ខ្លួនលើភ័ស្តុតាងនានាដែលបានប្រមូលបាននៅក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងការពន្យល់តាមទស្សនៈរបស់ខ្លួន អំពីមូលហេតុដែលបង្ហាញឲ្យឃើញអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ អោ អាន ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មធ្ងន់ធ្ងរស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ចំពោះបទដ្ឋានដែលចាំបាច់ត្រូវចោទប្រកាន់គាត់ និងបញ្ជូនគាត់ទៅជំនុំជម្រះ។

ដីកាសន្និដ្ឋានស្ដាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ លើកទឡ្ហីករណ៍ថា អោ អាន មានមុខតំណែងទទួលខុសត្រូវ ដែលផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យគាត់ធ្វើការចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ចំពោះការព្រឹត្តិឧក្រិដ្ឋកម្មនានា នៅក្នុងតំបន់ដែលបានអនុវត្តសិទ្ធិអំណាចរបស់គាត់។ រឿងក្តីនេះផ្តោតទៅលើរយៈពេលចាប់ពីដើមឆ្នាំ១៩៧៧ ដល់ ១៩៧៩ នៅពេលដែល អោ អាន គឺជាអនុលេខាភូមិភាគកណ្តាល (អនុលេខារបស់ កែ ពក) និងជាលេខាតំបន់ ៤១។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិអះអាងថា មុខតំណែងសិទ្ធិអំណាចនេះបានដាក់ អោ អាន ស្ថិតនៅក្នុងក្រុមកម្មាភិបាលតូចមួយដែលមានអំណាច ឬជា“មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់”ដែលស្ថិតនៅក្នុងជួរកំពូលរបស់បក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជា (“បកក”)។ ក្នុងនាមជាអនុលេខារបស់ភូមិភាគមួយក្នុងចំណោមភូមិភាគតែប្រាំពីរប៉ុណ្ណោះ ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ អោ អាន មានអំណាច និងត្រួតត្រាលើផ្នែកសំខាន់មួយនៃដែនដី និងប្រជាជនទាំងមូល។ លើសនេះទៀត ជាញឹកញាប់ រូបគាត់បានធ្វើជាលេខាស្តីទីនៃភូមិភាគកណ្តាល នៅពេលដែល កែ ពក អវត្តមាន។ មុខតំណែងរបស់ អោ អាន ជាលេខាភូមិភាគ ក៏ធ្វើឲ្យគាត់ទទួលខុសត្រូវផងដែរចំពោះសន្តិសុខនៅក្នុងភូមិភាគ ជាតួនាទីសំខាន់មួយដែលឲ្យគាត់ត្រួតពិនិត្យមើល និងគ្រប់គ្រងមន្ទីរសន្តិសុខចំនួន ២៥ នៅក្នុងភូមិភាគកណ្តាល -ដែលជាផ្នែកមួយនៃរចនាសម្ព័ន្ធសន្តិសុខរបស់របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យទាំងមូល។ អោ អាន ក៏បានទទួលសេចក្តីណែនាំផ្ទាល់ពី កែ ពក និង តាម៉ុក ដែលការណ៍នេះបង្ហាញឲ្យឃើញអំពីចំណងទាក់ទងជិតស្និទ្ធរបស់គាត់ជាមួយនឹងថ្នាក់ខ្ពស់បំផុតរបស់បកក ក៏ដូចជាទំនុកចិត្តដែលមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហម មានចំពោះគាត់ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់បក្ស។

ក្នុងនាមជាលេខាតំបន់ ៤១ អោ អាន បានអនុវត្តសិទ្ធិអំណាចពេញលេញលើស្រុកចំនួនប្រាំ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម៖ ស្រុកកំពង់សៀម ស្រុកព្រៃឈរ ស្រុកបាធាយ ស្រុកជើងព្រៃ និងស្រុកកងមាស។ នៅក្នុងតំបន់ទាំងអស់នេះ អោ អាន ទទួលខុសត្រូវស្ទើរតែលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃជីវិតរស់នៅរបស់ប្រជាជនរាប់ពាន់នាក់ ដែលរស់នៅទីនោះ។ ពិសេសបំផុតនោះ និងដូចដែលបានពិភាក្សាពេញលេញជាងនេះនៅខាងក្រោម អោ អាន និង

អ្នកក្រោមបង្គាប់គាត់ បានអនុវត្តអំណាចស្លាប់រស់លើអ្នកទាំងឡាយណា ដែលរស់នៅក្នុងភូមិ និងតាមឃុំនានាក្នុងតំបន់ ៤១ និងលើអ្នកដែលមិនមានសំណាង ដើម្បីដាក់ពួកគេក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខតំបន់។

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិក៏សន្និដ្ឋានផងដែរថា អោ អាន ត្រូវទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទីពីរសម្រាប់ការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយុត្តាធិការបុគ្គលរបស់ អ.វ.ត.ក ដោយសាររូបគាត់ស្ថិតក្នុងចំណោមជនទាំងឡាយដែល "ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត" ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តិដោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលដែល អោ អាន មានសិទ្ធិអំណាចនៅលើតំបន់៤១ តំបន់នេះគឺជាគោលដៅនៃការបោសសម្អាតខ្លាំងក្លាដែលជាលទ្ធផលនាំឲ្យមានការសម្លាប់ក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការនូវមនុស្សប្រុស ស្រី និងក្មេងៗជាច្រើនពាន់នាក់។ ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលរូបគាត់ត្រូវបានចោទប្រកាន់ មានស្ថានទម្ងន់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុត រួមទាំងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ផង។ កម្រិតនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ អោ អាន ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះគឺមានកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរណាស់ ដែលក្នុងនោះរួមមានអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ជាដើម។ កម្រិតនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ អោ អាន ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះគឺខ្ពស់ណាស់។ តាមទស្សនៈរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ភ័ស្តុតាងបង្ហាញឲ្យឃើញអំពីទំនាក់ទំនងផ្ទាល់រវាង អោ អាន និងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងភ័ស្តុតាងដែលគាត់បានបញ្ជាដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ឲ្យសម្លាប់មនុស្សរាប់ពាន់នាក់ និយាយឲ្យចំ គឺចាម និងក្រុមផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានកំណត់គោលដៅដោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ - ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិលើកទឡ្ហីករណ៍ថា អោ អាន គួរត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅជំនុំជម្រះ និងកាត់សេចក្តីចំពោះបទប្រល័យពូជសាសន៍លើជនជាតិចាម និងចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិនៃអំពើមនុស្សឃាត ការសម្លាប់រង្គាល ការធ្វើឲ្យទៅជាទាសករ ការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ការធ្វើទារុណកម្ម ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញខាងសាសនា និងនយោបាយ និងអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត (ជាពិសេស លក្ខខណ្ឌអមនុស្សធម៌នៃការឃុំឃាំង ការធ្វើឲ្យបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ ការរំលោភសេពសន្ថវៈ នៅក្នុងបរិបទនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ)។ ភ័ស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះបង្ហាញថា ការបោសសម្អាតនៅក្នុងតំបន់ ៤១ មានមុខងារជាប្រព័ន្ធតែមួយគត់ ដែលតម្រូវឲ្យមានកិច្ចសម្របសម្រួលរៀបចំឡើងដោយថ្នាក់ដឹកនាំតំបន់ និងភូមិភាគ។ នៅចំណុចសំខាន់បំផុតនៃប្រពន្ធ័នេះគឺ អោ អាន ដែលមានការិយាល័យនៅផ្លូវប្រសព្វចំកណ្តាលនៃតំបន់នេះ ជាប់ទៅនឹងផ្សារព្រៃទទឹង ដែលជាកន្លែងអ្នកទោសរាប់ពាន់នាក់ត្រូវបានប្រមូលមកពីតាមតំបន់ ត្រូវបានបញ្ជូនតាមរថយន្ត ដែលបន្ទាប់មកបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរសន្តិសុខ ឬកន្លែងសម្លាប់។ សំណុំរឿងប្រឆាំងនឹង

អោ អាន ផ្តោតលើមន្ទីរសន្តិសុខចំនួនប្រាំមួយ ទីតាំងសម្លាប់ចំនួនពីរ និងការដ្ឋានការងារចំនួនមួយ នៅក្នុងតំបន់៤១ ដែលមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ទៅនឹង អោ អាន ក្នុងអំឡុងពេលកាន់មុខតំណែងរបស់គាត់នៅក្នុងតំបន់នោះ ៖

1. <u>មន្ទីរសន្តិសុខវត្តតាម៉ាក់</u> គឺជាគុកថ្នាក់តំបន់នៅក្នុងស្រុកព្រៃឈរ មានចំងាយមិនដល់មួយគីឡូម៉ែត្រពីមន្ទីរតំបន់របស់ អោ អាន។ បរិវេណនោះត្រូវបានប្រើសម្រាប់វគ្គអប់រំនយោបាយ កន្លែងឃុំឃាំង ការធ្វើទារុណកម្ម និងសម្លាប់អ្នកទោស។

2. <u>មន្ទីរសន្តិសុខ គ (មិត្តសុប)</u> គឺជាគុកថ្នាក់តំបន់ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកព្រៃឈរ ជាទីដែលប្រជាជនត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌអមនុស្សធម៌ រងទារុណកម្ម និងត្រូវសម្លាប់។ សាកសពប្រមាណជា ២០០០ ត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងបរិវេណនៃមន្ទីរសន្តិសុខនេះ ក្រោយរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ចំនួនសាកសពជាច្រើនផ្សេងទៀតត្រូវបានដុតចោល។

3. <u>ទីកន្លែងសម្លាប់ភ្នំប្រុស</u> នៅស្រុកកំពង់សៀម គឺជាកន្លែងដែលអ្នកទោសជាច្រើនមកពីមន្ទីរសន្តិសុខនានា និងពីកន្លែងផ្សេងៗទៀតនៅទូទាំងភូមិភាគ ជាពិសេសតំបន់៤១ ត្រូវបានសម្លាប់ចោល។ ការសម្លាប់បានចាប់ផ្តើមនៅទីកន្លែងនេះ បន្ទាប់ពី អោ អាន និងកម្មាភិបាលផ្សេងៗទៀតពីភូមិភាគនិរតីកាន់កាប់ទីកន្លែងនេះ ហើយរណ្តៅសាកសពរួមជាច្រើនត្រូវបានរកឃើញនៅទីកន្លែងនោះ នៅក្រោយការដួលរលំនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ រណ្តៅទាំងនេះមានអដ្ឋិធាតុជនរងគ្រោះប្រមាណជា ៧៣០០ នាក់ ឬច្រើនជាងនេះ។

4. <u>មន្ទីរសន្តិសុខទួលបេង និងវត្តអង្គញ្ញដី</u> ជាមន្ទីរសន្តិសុខកម្រិតស្រុក តាំងនៅក្នុងស្រុកកំពង់សៀម ដែលជនរងគ្រោះត្រូវបានធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង និងក្រោយមក ត្រូវបានសម្លាប់ចោល។ គ្រួសារជនជាតិចាម ត្រូវបានផ្តោតគោលដៅជាពិសេសនៅទួលបេង រួមមាន ជាង ១០០ គ្រួសារ មកពីភូមិនានានៅម្តុំនោះ។ ចំនួនជនរងគ្រោះដែលបានប៉ាន់ប្រមាណនៅទីកន្លែងទាំងនេះមានចំនួនរហូតដល់ទៅ ១០០០នាក់។

5. <u>ទីកន្លែងសម្លាប់គោកព្រីង</u> ជាវាលពិឃាតធំមួយ មានទីតាំងនៅមាត់ច្រាំងបឹងមួយ ក្បែរភូមិក្តីបឹង នៅស្រុកកំពង់សៀម។ ប្រជាជនរាប់រយនាក់ត្រូវបានធ្វើឃាតនៅទីនោះ តាមបញ្ជាផ្ទាល់របស់ អោ អាន រួមមាន "ប្រជាជន១៧មេសា" ជនជាតិចាម និងប្រជាជនស៊ីវិលធម្មតា ដែលបានសង្ស័យថាមិនស្មោះ

ត្រង់ទៅនឹងរបបនោះ ដូចជា កម្មាភិបាល និងជនដែលមានឋានន្តរសក្តិខ្ពស់មកពីរបបចាស់ ជាទូទៅត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរសន្តិសុខស្រុក ឬតំបន់។

6. <u>មន្ទីរសន្តិសុខវត្តបាធាយ</u> នៅក្នុងស្រុកបាធាយត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមន្ទីរសន្តិសុខកម្រិតស្រុក ដែលជនជាតិចាម ប្រជាជនមកពីភូមិភាគបូព៌ា ប្រជាជនស៊ីវិលធម្មតាដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស រួមទាំង អតីតកម្មាភិបាលដែលគេចោទថាជាខ្មាំង ត្រូវបានដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ធ្វើទារុណកម្ម ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងសម្លាប់ចោល។ ប្រជាជនប្រមាណពី ៨០០០ទៅ១០០០០នាក់ ត្រូវបានសម្លាប់ចោល និងកប់នៅក្នុងរណ្តៅពី ៤០០ ទៅ ៥០០ រណ្តៅសព ដែលបានរកឃើញនៅទីកន្លែងនេះ។

7. <u>មន្ទីរសន្តិសុខវត្តអូរត្រកួន</u> នៅក្នុងស្រុកកងមាស ជាគុកមួយក្នុងចំណោមគុកដែលមានអ្នកស្លាប់ច្រើនបំផុតនៅក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការក្នុងអំឡុងពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ មនុស្សជាង ២០០០០ នាក់ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណថាបានសម្លាប់នៅទីនោះ ដែលភាគច្រើនបន្ទាប់ពីត្រូវបានដាក់ឱ្យនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌអមនុស្សធម៌ និងអំពើទារុណកម្ម។ ទីកន្លែងនេះជាកន្លែងមួយសំខាន់ដែល ប.ក.ក បានបន្តតាមដាននូវគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនក្នុងការសម្លាប់ "ប្រជាន១៧មេសា" និងជនជាតិចាមមូស្លីម។

8. <u>ទំនប់អន្លង់ជ្រៃ</u> នៅព្រំប្រទល់ស្រុកព្រៃឈរ និងស្រុកជើងព្រៃ ជាការដ្ឋានកម្រិតតំបន់ដែលមានប្រជាជនរាប់ម៉ឺននាក់មកពីតំបន់ ត្រូវបានបង្ខំឱ្យសាងសង់ទំនប់។ ទំនប់នេះ ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ និងត្រូវបានចុះពិនិត្យជាញឹកញាប់ដោយ អោ អាន និងអ្នកនៅក្រោមបង្គាប់របស់គាត់។ ប្រជាជនធ្វើការនៅទំនប់នេះធ្វើពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរជាច្រើនម៉ោង នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌគួរឱ្យអាណិត។ ការចាប់ខ្លួន ការបាត់ខ្លួន និងការសម្លាប់ចោល ជាញឹកញាប់ គឺជាការដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះពួកជនដែលធ្វើមិនបានតាមកូតាចាត់ចែងដោយពួកមន្ត្រីកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិក៏មានទស្សនៈផងដែរថា បន្ថែមទៅនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មនៅទីកន្លែងខាងលើនេះ ភស្តុតាងបានគាំទ្រដល់ការបញ្ជូន អោ អាន ទៅជំនុំជម្រះចំពោះការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ជនជាតិចាមក្នុងដែនដីទាំងមូលក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់គាត់ ព្រមទាំងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការរំលោភសេពសន្ថវៈនៅស្រុកកំពង់សៀម និងស្រុកព្រៃឈរ។ ជាពិសេស ភស្តុតាងបង្ហាញថា៖

1. <u>ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍លើជនជាតិចាម៖</u> អោ អាន បានកោះប្រជុំលេខាស្រុកទាំងប្រាំនៅក្នុងតំបន់៤១ នៅមន្ទីររបស់គាត់ក្នុងស្រុកព្រៃឈរ ដោយគាត់បានណែនាំឱ្យពួកគេកំណត់

អត្តសញ្ញាណចាមទាំងអស់នៅក្នុងស្រុករបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួន និង "កម្មេច" ពួកគេចោល។ អ្នកក្រោមបង្គាប់របស់គាត់បានបង្កើតបញ្ជីជនជាតិចាម ហើយបន្ទាប់មក ពួកគេត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងសម្លាប់ជាប្រព័ន្ធ ហើយធ្វើរបាយការណ៍ត្រឡប់ទៅ អោ អាន វិញថា បញ្ជាត្រូវបានអនុវត្តហើយ។ មិនដូចមនុស្សដែលត្រូវបានគេចាប់ខ្លួនផ្សេងទៀតទេ ចាមត្រូវបានឃុំខ្លួនតែមួយរយៈពេលខ្លីដោយគ្មានការសួរចម្លើយ ឬត្រូវបានសម្លាប់ចោលភ្លាមៗតែម្តង ដែលនេះសរបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ពួកគេត្រូវបានសម្លាប់ មិនមែនដោយសារពួកគេបានប្រព្រឹត្ត "កំហុស" ឬ ជាផ្នែកនៃ "បណ្តាញក្បត់" នោះទេ ប៉ុន្តែដោយគ្រាន់តែពួកគេជាចាមប៉ុណ្ណោះ។ ជនជាតិចាមរាប់ពាន់នាក់ត្រូវបានគេសម្លាប់នៅតំបន់៤១ ដោយសារតែភាពហ្មត់ចត់និងភាពក្លៀវក្លាដែល អោ អាន និងអ្នកក្រោមបង្គាប់របស់គាត់ បានប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តក្នុងគោលបំណងលុបបំបាត់ក្រុមនេះទាំងមូល។

2. <u>អាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយដោយបង្ខំ និងការរំលោភសេពសន្ថវៈ៖</u> ក្នុងស្រុកព្រៃឈរ និងកំពង់សៀម អោ អាន និងអ្នកក្រោមបង្គាប់របស់គាត់បានអនុវត្តគោលនយោបាយ បកក ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការរួមសង្វាស។ អោ អាន បានចាត់ចែង អនុម័ត និងចូលរួមជាអធិបតីដោយផ្ទាល់នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅតាមតំបន់នានាដែលស្ថិតក្រោមការត្រួតត្រារបស់គាត់។ គាត់ក៏បានណែនាំផងដែរដល់អ្នកក្រោមបង្គាប់របស់គាត់ អំពីការចាប់គូដោយផ្អែកលើប្រវត្តិរូបរបស់ពួកគេ ហើយគាត់បានដាក់វិធានចំពោះគូស្រករថ្មីថ្មោងត្រូវតែឲ្យរួមដំណេកជាមួយគ្នាដើម្បីបង្កើតកូន។ ក្នុងបរិយាកាសដោយការបង្ខិតបង្ខំគ្រប់ទីកន្លែងដែលបានកើតឡើងក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ការណែនាំទាំងនេះជាលទ្ធផលបង្កើតឲ្យមានការរៀបការដោយបង្ខំរាប់ពាន់ករណី។ គូស្រករដែលទើបរៀបការថ្មីថ្មោងទាំងនេះត្រូវបានអ្នកក្រោមបង្គាប់របស់ អោ អាន ឈ្លបតាមដានដូចៗគ្នា ដើម្បីឲ្យប្រាកដថា ពួកគេពិតជាបានរួមដំណេកជាមួយគ្នា ធ្វើឲ្យទាំងបុរស និងស្ត្រីរួមភេទនឹងគ្នា ដោយគ្មានការយល់ព្រមដោយសេរីរបស់ដៃគូម្នាក់ ឬទាំងពីរ។ ការបង្ខំឲ្យមនុស្សពាក់ព័ន្ធក្នុងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទដោយគ្មានការយល់ព្រមដោយសេរី ក្នុងលក្ខខណ្ឌបែបនេះ ដែលការព្រមព្រៀងមិនអាចធ្វើបាន គឺចាត់ទុកថាជាអំពើរំលោភសេពសន្ថវៈ។ គោលជំហររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិដែលថាតាមរយៈការបង្ខំឲ្យគូស្រករទាំងនោះរួមសង្វាសជាមួយគ្នា ដោយគ្មានការយល់ព្រមពិតប្រាកដពីស្ត្រី ឬបុរសដែលពាក់ព័ន្ធនោះ អោ អាន និងជនក្រោមបង្គាប់របស់គាត់បានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មរំលោភសេពសន្ថវៈ។

ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមានចំនួន ១៨៨ ទំព័រ ដែលជាការវិភាគសំខាន់ អមដោយកំណត់សម្គាល់ចុងអត្ថបទចំនួន ២៣២២ ដែលលើកយោងភស្តុតាងដែលប្រមូលបាននៅក្នុងអំឡុងនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ ភស្តុតាងនេះ រួមមាន ឯកសារចំនួន ១០១០០ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយចំនួន ១៦០០ ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ២០០០ និងឯកសារសហកាលសម័យ បកក និងកំណត់ហេតុកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យជាច្រើនបញ្ជីអ្នកទោសស-២១ បទសម្ភាសន៍ និងឯកសាររបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ប្រតិចារឹកសវនាការពីសំណុំរឿង០០១, ០០២/០១ និង ០០២/០២ រូបថត ផែនទី សៀវភៅ និងអត្ថបទសិក្សាស្រាវជ្រាវជាន់ខ្ពស់។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមានចេតនាស្នើសុំឲ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងចម្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីទៅនឹងសារណាទាំងនោះជាសាធារណៈ ក្រោយមានការកោសលុបសមស្របដើម្បីការពារសន្តិសុខ និងសិទ្ធិជាឯកជនរបស់សាក្សី និងជនរងគ្រោះ។

សូមរំលឹកចំពោះអ្នកអានថា គ្រប់ជនសង្ស័យ និងជនត្រូវចោទ ឬបុគ្គលដែលបានបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះទាំងអស់គឺត្រូវបានសន្មតថាគ្មានទោស លើកលែងតែ និងរហូតទាល់តែពិរុទ្ធភាពរបស់ពួកគាត់ត្រូវបានបង្ហាញឲ្យហួសពីវិមតិសង្ស័យនៅក្នុងសវនាការ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖

លោកស្រី ហាយ៉ាត់ អាប៊ូ-សាឡេស
មន្ត្រីព័ត៌មានសាធារណៈ

ទូរស័ព្ទចល័តៈ +៨៥៥ (0)១២ ៤៨៨ ៩៣៦

សារអេឡិចត្រូនិក: abusaleh@un.org

លោក នេត្រ ភក្ត្រា
មន្ត្រីនាំពាក្យសាលាក្តីខ្មែរក្រហម

ទូរស័ព្ទចល័តៈ +៨៥៥ (0)១២ ៤៨៨ ១៥៦

សារអេឡិចត្រូនិក: neth.phektra@eccc.gov.kh